

**TERORISMUL INTERNAȚIONAL CA AMENINȚARE LA
ADRESA SECURITĂȚII NAȚIONALE A STATULUI
(Repere pentru Republica Moldova)**

Natalia ROTARI

CZU: 327.88(100:478)

natalyta.rotari@gmail.com

International terrorism is one of the most serious threats to the national security of states, starting at the local level, continuing with the regional level and reaching the international one. Globalization has become the catalytic phenomenon of international terrorism, which leads to the existence of political, economic and social instability, which does not allow the assurance of fundamental human values. In this way, the international community found the major impact of terrorism on the national defense system, which caused economic, social and political problems.

Terorismul internațional este una dintre cele mai principale probleme cu care s-a confruntat sistemul internațional și statele pe plan mondial. Amenințarea teroristă a existat în permanență, din motiv că scopul și efectele acestuia afectează statele și au adesea un scop politic, și anume – cel de destabilizare. Odată cu evoluția sistemului internațional, a diversificării actorilor relațiilor internaționale, terorismul începe să cunoască o dezvoltare continuă, iar instabilitatea favorizată de noi actori devine un element vital pentru activitatea teroriștilor.

În acest sens, terorismul a început să se manifeste intens pe arena internațională, iar evenimentele de la 11 septembrie 2001 au devenit cruciale pentru securitatea națională a statelor și pentru sistemul internațional, vizând pace și stabilitatea. Uniunea Europeană și regiunea Europei de Sud-Est reprezintă un veritabil interes în ceea ce privește impactul terorismului internațional asupra securității naționale [1, p. 548].

De-a lungul timpului, statele au dezvoltat mecanisme de acționare pentru a preveni și combate terorismul. Republica Moldova este catalogată ca fiind țintă a terorismului internațional din cauza amplasării geografice și geostrategice a republicii, dar și din motivul prezenței unei regiuni separatiste, catalogată ca fiind extremistă și sursă potențială de pericol, securitatea națională devine vulnerabilă.

Una dintre definițiile-cheie în studiul impactului terorismului internațional asupra securității naționale este oferită de cercetătorul român

M. Dobre, care remarcă că terorismul internațional de sorginte extremist-religioasă, structurat în rețele transfrontaliere, ce se manifestă ca purtător al unei ideologii totalitare și absurde, reprezintă amenințarea cea mai gravă care pune în pericol securitatea națiunilor democratice ale lumii, civilizația umană în ansamblul său [2, p.17].

Totodată, diferența și impactul conceptelor este determinat de caracteristicile fundamentale specifice fiecărui fenomen în parte, dar și de interdependența acestora. În atare sens, terorismului internațional îi sunt specifice caracteristicile, precum ideologie extremistă și doctrină a tacticilor de violență/luptă, securității naționale îi sunt specifice independența politică și integritatea teritorială, iar relația dintre terorism internațional și securitate națională este caracterizată de destabilizarea democrației, slăbirea autorităților statului, politică de intimidare și servicii speciale. Europa de Sud-Est este regiunea în care numărul de imigranți musulmani și minorități musulmane este mic, dar totodată există și migrația din statele cu o economie slab dezvoltată din regiune, și anume, din Albania, Bulgaria, România și Republica Moldova. Statele din regiune dezvoltată mecanisme individuale pentru combaterea terorismului internațional, iar fiecare stat în Europa de Sud-Est joacă rolul statelor de origine, de tranzit sau de destinație pentru persoanele traficate, arme și droguri în țările din Europa de Vest [3, p.85].

Prin urmare, regiunea este tratată nu doar ca țintă a atacurilor teroriste cu un indice al terorismului înalt, dar și ca exportator și rută de asigurare și favorizare a transportului a amenințărilor la adresa securității naționale, regionale și internaționale. Astfel, reiese faptul că în regiune terorismul internațional este prezent, iar efectele acestora sunt devastatoare pentru regiunile conexe și arena internațională.

Statele acționează în vederea prevenirii și combaterii terorismului internațional pe plan mondial, ca parte a coalițiilor antiteroriste, pe plan regional prin mecanismele și organismele create individual, cele mai relevante exemple sunt Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est și Consiliul Regional de Cooperare, urmat de programe internaționale aplicate regiunii, precum Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, dar și nemijlocit pe plan intern, prin intermediul legislației în domeniul prevenirii și combaterii terorismului internațional, serviciilor speciale implicate, strategiilor naționale de contracarare a terorismului internațional și operațiunilor implementate.

În baza Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est, un grup de țări s-au angajat să lupte cu terorismul internațional în regiunea Europei de Sud-Est, în Europa și în lume, acest fapt a fost realizat la 24 februarie 2015 la Tirana, Albania, de către miniștrii de externe a 13 state ale procesului [4]. Amenințarea teroristă face ca sistemul de securitate al Republicii Moldova să fie unul fragil și supus unor continue riscuri și vulnerabilități, din motiv că desfășurarea unor atentate teroriste în regiune destabilizează și prezintă un pericol pentru stabilitatea națională. Odată cu dezvoltarea situației pe arena internațională, situației regionale, creșterea numărului de atentate teroriste pe teritoriul UE, cu care Republica Moldova are frontieră directă, ceea ce a scos la iveală necesitatea modificării și adoptării unor noi mecanisme de combatere a terorismului internațional. În acest sens, a fost adoptată o nouă lege pentru contracararea terorismului, și anume, Legea nr. 120 din 21.09.2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului [5], care a abrogat legea din 2001 cu privire la combaterea terorismului. Legea actualizată stabilește un cadru juridic și organizatoric mai vast al activității de prevenire și combatere a terorismului în Republica Moldova și stabilește modalitățile de desfășurare a activităților de prevenire și combatere a terorismului.

Dezvoltarea terorismului pe teritoriul Republicii Moldova este asigurat de faptul că în Moldova studiază un număr impunător de cetățeni străini, urmat de faptul că conflictul din Siria a blocat mai mulți cetățeni ai Republicii Moldova în lagărele de refugiați. Astfel, ministrul în exercițiu al Apărării, din anul 2015, Anatol Șalaru, a menționat că în Siria alături de islamiști luptă și cetățeni moldoveni, iar în țara noastră se află deja un număr de cetățeni care simpatizează Statul Islamic [6].

Evoluția evenimentelor demonstrează că terorismul continuă să rămână principalul factor cu impact major asupra stării de securitate, amenințările provenind din partea unor organizații arhicunoscute, precum ISIS și Al-Qaida. Concluzionăm că, la etapa actuală, reforma în domeniul prevenirii și combaterii terorismului a atins cel mai înalt apogeu de la apariția și impunerea terorismului ca o amenințare globală pentru state, dar la care este necesară munca continuă, deoarece grupurile teroriste avansează pe zi ce trece în activitatea lor, implementează noi mecanisme de activitate și impunere a ideologiei lor pe arena mondială.

Problema terorismului, chiar și în lipsa sa, afectează sistemul național de apărare, ceea ce scoate la iveală necesitatea dezvoltării continue a cooperării internaționale pentru a asigura statul cu suport extern, în caz de apariție a unei amenințări teroriste.

Referințe:

1. ONAY, Y., KYRIAKIDIS, K. Global terrorism and its impact on national security. In: *The Journal of International Social Research Volume 1/5*. Samsun, 2008, pp 547-553.
2. DOBRE, M. Terorismul – amenințare la adresa securității naționale. În: *Infosfera. Revistă de studii de securitate și informații pentru apărare*, anul IX 2017, nr.3. București, 2017. pp.12-19.
3. BUSUNCIAN, T. Terrorist Routes in South Eastern Europe. In: *Connections: the quarterly journal*, 2007, vol. 6, no.1, Sofia, pp. 85-102.
4. *Southeast European Nations Pledge Unity in Face of Terrorism*. 24 february 2015. [Accesat 25.03.2020] Disponibil: <https://www.voanews.com/europe/southeast-european-nations-pledge-unity-face-terrorism>.
5. Legea nr. 120 din 21.09.2019 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului. Publicat: 20.10.2017 în Monitorul Oficial, nr. 364-370 art. 614. [Accesat 26.04.2020] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110295&lang=ro.
6. *Cetățeni ai Republicii Moldova luptă alături de islamiști în Siria*. 23 noiembrie 2015. [Accesat 01.05.2020] Disponibil: <https://point.md/ru/novosti/obschestvo/cetaeni-ai-republicii-moldova-lupta-alaturi-de-islamiti-in-siria>.

*Recomandat
Cristina EJOVA, dr., conf. univ.*